

Riitta Kaarisalo sd ym.

Kirjallinen kysymys sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työssään kokemasta väkivallasta

Eduskunnan puhemiehelle

Ensimmäinen kansainvälisesti sitova sopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä (ILO:n yleissopimus numero 190) tuli voimaan Suomessa 7. kesäkuuta 2025. Sopimuksen kahdeksannen artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee tunnistaa ne alat, joissa työntekijät ja muut asianomaiset henkilöt altistuvat tavallista enemmän väkivallalle ja häirinnälle, ja toteuttaa toimenpiteet näiden henkilöiden suojelemiseksi tehokkaasti. Hallituksen näkemyksen mukaan Suomi täyttää artiklan mukaiset vaatimukset eikä näe sen voimaansaattamiseksi tarpeelliseksi tehdä lainsäädäntömuutoksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatusalalla toimivat työntekijät kokevat entistä useammin työssään väkivaltaa tai joutuvat sen uhkauksen kohteeksi. Kuten tuoreimmat Tilastokeskuksen tilastot osoittavat, sote-ala on muuttunut Suomessa entistä väkivaltaisemmaksi viime vuosien aikana, riski joutua sen kohteeksi on kasvanut. Kun tarkastellaan esimerkiksi Tapaturvavakuutuskeskuksen tietoja, on huomionarvoista, että sosiaali- ja terveydenhuollon alalla yleisin työtapa-
turmasta johtuva sairauslomaa edeltänyt poikkeama on väkivalta. Väkivalta on usein fyysistä ja sitä voivat aiheuttaa itse potilaat, mutta myös omaiset tai saattajat.

Väkivalta ja sillä uhkaaminen uhkaa arkipäiväistyä, jollei siihen puututa tiukemmin myös lainsäädännöllä. Emme voi sallia sitä, että väkivallasta tulee pysyvä osa hoitotyötä. Sote-alalla vaaditaan ehdotonta nollatoleranssia työpaikkaväkivaltaa kohtaan.

Hallituksen esitys eduskunnalle rikoslain 16 luvun muuttamisesta on hyvä alku, mutta se koskettaa vain ensihoitajia. Tämä ammattiryhmä on Suomessakin suurimman riskin alla joutua työssään väkivallan uhriksi, mutta heidän lisäksi kaikki sote-alan työntekijät altistuvat sille.

Pidän tärkeänä, että koko sote-alan henkilöstö suojattaisiin väkivallalta myös lainsäädännöllisesti. Nyt tehdyn esityksen mukaan rikosvastuun koventaminen edellyttäisi, että koettu väkivalta tai sen uhka vaikeuttaisi olennaisesti hälytystehtävää. Rikoslain lisäksi myös työturvallisuuslaki vaatii päivittämistä. Tulisi vakavasti harkita, että virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen laajennettu soveltamisala ulotetaan kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöihin.

Työntekijöiden suojeleminen on Suomessa työnantajien lakisääteinen velvollisuus.

Kirjallinen kysymys KK 312/2025 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisiin toimiin vastuuministeri ja hallitus ryhtyy, jotta koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö saisi myös lainsäädännön tasolla riittävän suojan kasvavaa väkivaltaa ja sen uhkaa vastaan työssään?

Helsingissä 1.10.2025

Riitta Kaarisalo sd
Aki Lindén sd